

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 409/08-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť L. Z., L., zastúpeného advokátom Mgr. P. N., L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 Co 76/2007 z 12. decembra 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. Z. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2008 doručená sťažnosť L. Z. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 76/2007 z 12. decembra 2007. Dňa 2. októbra 2008 bol ústavnému súdu doručený návrh na odloženie vykonateľnosti rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 5 Co 76/2007 a sťažnosť bola doplnená uznesením o zastavení exekúcie, ktoré vydal Okresný súd Levice (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 Er/316/2005 z 23. septembra 2008 a ktoré sťažovateľ napadol odvolaním.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti napáda rozsudok krajského súdu, ktorý potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 95/2005 z 19. januára 2007 o určení, že zmluva o pôžičke uzavretá medzi sťažovateľom a P. P. je neplatná. Zmluva o pôžičke bola právnym dôvodom spísania notárskej zápisnice o uznaní dlhu P. P. Keďže zmluva o pôžičke bola právoplatne vyhlásená za neplatnú, krajský súd prijal názor, že notárska zápisnica neobsahuje právny dôvod, a teda nie je možné exekúciu nariadiť.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza najmä tieto argumenty:

- rozpor v právnom názore jednotlivých senátov toho istého krajského súdu,
- rozpor rozhodnutia krajského súdu z 12. decembra 2007 s nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 5/00 z 13. júla 2000, ktorý z veľkej časti používa ako argumentáciu a zdôvodnenie v texte svojej sťažnosti.

V sťažnosti sťažovateľ požadoval, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 5 Co 76/2007 z 12. decembra 2007 boli porušené označené základné práva, a navrhol, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie krajského súdu z 12. decembra 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom

predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 55/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotnými rozhodnutiami došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd konštatuje, že nenašiel v sťažnosti také dôvody, na základe ktorých by sa mal odchýliť od svojej judikatúry. V už uvedenom náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 5/00 z 13. júla 2000 je uvedené, že:

„Zákon nerozlišuje medzi exekučnými titulmi z hľadiska toho, či mu predchádzalo, alebo nepredchádzalo preskúmanie veci súdom z hľadiska hmotného práva. V tomto zmysle notárska zápisnica ako vykonateľný exekučný titul požíva rovnakú súdnu ochranu, aká sa poskytuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu. V tejto súvislosti však treba dodať, že by nebolo možné pripustiť exekúciu na základe exekučnej notárskej zápisnice, a to práve s ohľadom na jej mimosúdny spôsob vzniku, vtedy, ak by sa ňou mohli porušiť také princípy zákonnej alebo ústavnej hodnoty, na ktorých je potrebné bezpodmienečne trvať, tak ako to už bolo naznačené vyššie. Len v tomto prípade na základe notárskej zápisnice ako exekučného titulu napriek splneniu predpísaných náležitostí vykonateľnosti by nebolo možné, podľa názoru ústavného súdu, priznať oprávnenej osobe právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Inak jej však táto ochrana patrí rovnako, ako patrí oprávnenej osobe v prípade vykonateľného súdneho rozhodnutia. V tomto rozsahu je preto čl. 46 ods. 1 ústavy aplikovateľný aj na notársku zápisnicu ako exekučný titul.“

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa opísaným skutkovým stavom podriadil pod skutkový stav opísaný v uvedenom náleze ústavného súdu. Jeho sťažnosť spočíva v prevažnej miere v tvrdeniach spochybňujúcich vykonané dokazovanie a závery, ktoré z nich vyvodili všeobecné súdy. Úlohou ústavného súdu je však ochrana ústavnosti, a nie „bežnej zákonnosti“. Teda úlohou ústavného súdu je predovšetkým

skúmať, či napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov neboli porušené základné práva alebo slobody sťažovateľa. Polemika s právnymi závermi rozhodnutí všeobecných súdov stavia ústavný súd do pozície tretej inštancie v systéme všeobecného súdnictva.

Ústavný súd konštatuje, že uvedeným postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu nezistil žiadnu možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, realnosť ktorých by mohol posúdiť po ich prijatí na ďalšie konanie. Z citovaného nálezu ústavného súdu možno jasne vyvodiť, že by nebolo možné pripustiť exekúciu na základe exekučnej notárskej zápisnice, ak by sa ňou mohli porušiť také princípy zákonnej alebo ústavnej hodnoty, na ktorých je potrebné bezpodmienečne trvať. A práve ústavný súd je toho názoru, že tento stav tu existuje. Nie je možné trvať na exekúcii, ak „dôvod exekúcie“, teda dôvod záväzku, tu nie je. Všeobecný súd úplne logicky argumentoval a používal pritom platné právo a judikatúru. Rozdielny názor na interpretáciu obyčajného práva konajúcim súdom sám osebe nemôže založiť porušenie práva na súdnu ochranu či spravodlivý proces. Taktiež možno dodať, že obsahom inštitútu legitímneho očakávania je určitý kvalifikovaný a opodstatnený predpoklad, a nie každý dojem, ktorý účastník konania počas konania nadobudne. Tento predpoklad na spravodlivé rozhodnutie ústavný súd videl práve vo svojej stabilizovanej judikatúre, a preto od nej nevidel dôvod odklonu. Na záver ústavný súd poznamenáva, že konanie pred ním ako súdom verejného práva, nie je konaním o majetkoprávných nárokoch sťažovateľa, ale jeho predmetom sú výlučne otázky ústavnoprávne, ktoré síce formálne naznačuje, ale v skutočnosti len polemizuje s výkladom jednoduchého práva.

Ústavný súd na záver konštatuje, že postupom dotknutých súdov nijako nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu ústavou garantovaných práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2008